

FOGLALAT: Magyarország és Erdély; budapesti napló: nemzeti színházunk jelen állapota, néhány szó a majus 7iki szomorú eseményről, irodalmi újdonságok, játékszíni előadások, 's a. t.; Tolna megye két alispánjának hivatalos czáfolata; nyilvános köszönet; félegyházi hírek; zólyomi és honti események; félegyházi hírek; 's a. t.) Spanyolország (Espartero egyedüli kormányzóvá választott: 's a. t.) Franciaország (Napoleon halála emléknepjének ünnepeltetése; 's a. t.) Törökország. Khina. Külföldi cegyhir. Gabonaár. —

Magyarország és Erdély.

Budapesti napló. Nemzeti színházunk most már a' nemzet tulajdona levén, igen illő, sőt kötelesség annak állapotjáról időről időre a' nemzetet tudósítani. Tudva van a' t. közönség előtt, miszerint alkalmas igazgató a' csödületre nem jelentkezvén, az igazgatás ideiglen 3 köztiszteltetű férfiből álló választmányra bízott, melly mellé egy titoknok adatott. A' collegialis igazgatás czélszerűtlensége tetleg bizonyult már be, 's több helyen körülményesen volt megvitatva, azért itt pusztán csak az eredményekről szólunk. Egyik igazgató a' mellőzhellen collegialis érintkezések kellemetlensége miatt már huzamos idő előtt visszalépett, a' másik nem kevésbé fontos ügyek 's viszonyok által annyira el van foglalva, hogy legtisztább szándéka mellett sem áldozható föl becses idejét az ezer meg ezer bajjal járó színház-igazgatásnak, melly folytonos csüggedetlen figyelmet igényli annak, ki üdvös sikerrel kívánja azt folytatni; a' 3ik tehát egyedül maradt, ki mint t. Pest-nyegye kitünő buzgalma másodalispánja, e' díszes hivatala folytatása alatt szinte nem szánhata annyi időt színházunk kormányzatára, mennyit nemcsak az illy alakulásban levő, hanem a' legjobban elrendezett színház is mulhatlanul megkíván. A' titoknok igen sokat segíthet a' bajon, kinek különösen ott, hol rendes színházi költő nem létezik, véleményünk szerint tökéletesen ismerni kell: a' külföldi és hazai dramai irodalmat, a' magyar, német 's leg-
alább féligmeddig az angol és francia nyelvet; neki jártasnak kell lenni a' szavalás és mimika alapszabályiban, hogy próbákon a' színészeket utba igazíthassa; ismernie kell a' nemzetek történetét 's még inkább szokásaikat, hogy az előadandó darabok elrendezésére nézve illő ellenörködést gyakorolhasson; a' hírlapi irodalmat (magyart és külföldit) egyik állandó főbb tanulmányává kell tennie, hogy a' kor 's közönség kívánatit, szükségét 's véleményét folytatva szem előtt tarthassa, külföldi szindarabokról 's művészekről jó előre értesülve legyen, 's ezeknél fogva az igazgatót az intézet érdekére 's kelleikre véleményadólag figyelmeztethesse. Ezenkül, ha nem épen mellőzhetlenül szükséges, de legalább igen kitünőleg kívánatos, hogy a' titoknok kissé ismértebb névvel bírjon, melly az olly nehezen kormányozható színészi republicában némi tekintélyt vívjon ki számára, azt eszközölvén egyszersmind, hogy a' színészek, meg levén munkáiból vagy tetteiből itélete tulnyomó helyességiről győződve, önként 's örömet rendeljék véleménye alá saját nézeteiket. Csak illy titoknok lehet üdvös befolyással nemzeti színészetünk emelésére. De lássuk tovább, mi történt színházunk országos intézettel emelése óta? Igértették, hogy husvétra a' nemzethez illő fog színházunk megnyittatni; az első estén fényesen ki volt színházunk világitva, 's ez minden. Személyzetünk nem nyert kitünő új egyedeket (mert Megyeri és Egressy Gábor csak ideiglen voltak távol) sem dramában, sem dalművészetben; lehet, hogy nem is nyerhetett, de a' közönség az ígélet után illyesmit várt, 's a' nem teljesült ígélet mindenkor kellemetlen hatása, mert mindenki hiszi, hogy tesztület csak ollyasmit ígérhet, minek teljesíthetést már előre bizonyosan tudja. Az országos ajánlatból 16 ezer forintot fordíthatni évenként, mint két harmadát a' kamatnak, színészetünk előmozdítására; eddig azonban a' befizetett illeték még tökéletesen nincsen, 's így, mint halljuk, magából a' tőkéből már mintegy 9 ezer forinttal pótolaték színészetünk ügye, a' nyári hónapok pedig nem igen szoktak a' téliénél kedvezőbbek lenni, 's nem gondolhatjuk meg aggály nélkül, mi leend annak következménye, ha az alaptőke fogyandna. Hogy illy állapotban sokáig nem maradhat meg színészetünk, azt nem szükség hosszas okoskodásokkal támogatni, 's a' dolog e' helyzetében csak azon meggyőződés vigasztalhatja ezen ügy őszinte barátit, miszerint az országos választmány buzgalma, mint bizton reménylünk, bizonyosan mindent elkövetend, hogy e' szomorú körülményeket minél előbb örvendetes sikerű eredmények váltsák föl, mi annál könnyebben fog megtörténhetni, mivel, mint értjük, legközelebb egyedüli igazgatóvá ideiglen t. Simoncsics János pestmegyei volt másodalispán urat nevezte ki az országos választmány, kinek ügykezelési lélekisméretes buzgalma, mit eddigi hivatalaiban olly példásan tüntetett ki, mindent el fog követni, mi nemzeti színészetünket azon helyre segítheti emelni, mellyre mulhatlanul föl kell jutnia, hogy e' nevezetre 's a' haza áldozatira érdemes legyen. — Azon szomorú esemény ügyében, melly maj. 7én történt, 's lapjainkban is részletesen érintve volt, a' vegyes küldöttség e' napokban végzendi eljárását, 's annak eredményit nyilvánossá határáz tenni. Eddig csak annyit tudhatni, hogy a' stíléttel szuró katonatiszt önként megvallá tettét; az őrcapat kirendelője mindazáltal még nem tudatik; azonban örömet tartózkodunk ez uttal minden részletesb fejtegetéstől, miután meg van ígérve, hogy az egész nyomozó eljárás nyilvánossá fog tétetni. Egyébiránt azon örvendetes körülmény bizonyult be a' vallatásoknál, hogy az őrcapat nem használt szuronyt, minél fogva semmi veszélyesb megsérülés nem történt, 's a' t. Valakitől böcsültetést követelni bajos, 's a' megvetést mindaddig békével kell tünnünk, míg az nyílt megbántássá nem fajul, melly utóbbi esetben előttünk áll a' törvényszerű ut az illető hatósághoz elégtételért folyamodhatni, mellyel aztán ismét meg kell elégednünk, vagy fölebbvitelhez folyamodnunk, mert azt csak senki nem fogja a' 19ik században bebizonyítani akarni, hogy azon esetben, ha az illető hatóságtól nem kapunk inyünk szerinti elégtételt, tehát

ököljogot szabad vagy kell használnunk böcsületünk helyreállítása végett? Vannak azonban sokan, kik azt hiszik, miszerint állásuk mulhatlanul kívánja, hogy durva megsértetés esetén vagy tüstént véres elégtételt kell venniök, vagy pedig párbaj által a' rajtok esett sérelmet megboszulniök, hogy böcsületök ismét helyreálljon, 's állásukban megmaradhassanak. E' tévhitben több polgári állású férfi is osztozik, 's valóban megfoghatlansággal határos, hogy a' középkor e' vérszágú gondolkozásmódja még napjainkban is talál párthivekre! Törvényink a' személyes elégtételvétele 's párbajt szigorun tilalmazzák, ki tehát illyesmit követ el, az nemcsak nem mossa tisztává megsértett böcsületét, hanem még nagyobb mértékben szennyezi azt be, mert ki a' törvényeket akarva sérti meg, 's azok méltó büntetését vonja maga után, az önmagát szándékosan becsteleníti meg, mi miudenesetre nagyobb gyalázat, mint ha más által ugy sértetünk meg, hogy azt elhárítani vagy elkerülni nem állott hatalmunkban. 'S aztán tegyük föl példaul, hogy valaki, sértett böcsületét akarván megboszulni, ellenfelét holtan a' párbaj terén hagyja, 's ez által egy özvegyet 's több árvát nem érdemlett koldusbotra juttat, ugyan merészli é az aztán magát isten 's emberek előtt böcsületes embernek nevezni?! Nem élünk a' Sahara homoktengerében, hanem törvények alatt, nincs tehát okunk ököljogra, hanem folyamodjunk törvényinkhez, ha meg vagyunk sértetve, 's ha ezek nem adnának is olly elégtételt, minőt mi kívánhatni vélünk, azért nyugodjunk meg abban, mert ha mind az, ki bármi ügyben a' törvény- szabta elégtétellel meg nem elégtülve, erőszakhoz nyulna, vajjon mire jutnának az országok, 's mivé fajulna az emberiség? — Elhagyta a' sajtót 's 2 ezüst huszason kapható a' Szinmütár 20ik füzet; tartalma: „Két Julia“, eredeti vigj. 3 felv., írta Gaal József, és „Fiatl Keresztanya“, vigj. 1 felv., Scribe után ford. Jakab István. A' 21ik füzet is sajtó alatt van már, tartalma a' nemzeti színpadon 10 nap alatt 4szer köztetszéssel adatott: „Egy pohár víz.“ — Kuthy regényei 2 kötetben már elhagyták a' sajtót, 's jövő héten minden pesti könyvárusnál megszerezhetők lesznek. — Nemzeti színpadunkon f. hó 14kén harmadszor adatott „Egy pohár víz“, vigj.; 15kén „A' parisi adós“, vigj. 1 felv., francziából ford. Szemere Pál, mit Bezzi olasz dalművész zenészetű estélye követe, miről csak azt jegyezzük meg, hogy Bezzinek igen jó iskolája van, 's hangja kellemes; de olly gyöngé, hogy egész daljátékban nem igen várhatni tőle kielégítő működést; 16kén „A' tékozló“, tündérrege 3 felv., Raimund után ford. Jakab István; 17kén „Az örült gyermeke“, dráma 5 felv., Soulié után fordítá Nagy Elek; 18kén „Vallomások“, vigj. 3 felv., Bauernfeld után ford. M. K.; felvonások közt Zöhrer k. a. férfi bariton, Thomas asszony rosz nőhangon és Stiegler aeolodikonon hallatták magokat; véleményünk szerint a' két hölgy nem áll olly magas fokán a' művészetnek, hogy nemzeti színpadra léptetésüket javalni lehetne; 19kén először bérszűnettel „Belizár“, dalmű 3 felv., Donizettitől, igen darabos fordításban; a' fordító jól tevő, hogy nem nevezte meg magát; e' dalmű csak igen remek előadás mellett lehet érdekes, mellynek az előadók nem bírtak megfelelni teljes sikerrel; 20kén „Egy pohár víz“ vigj. ismételtetett. N. I. —

A' M. G a z d a s á g i - e g y e s ü l e t által mult évben kihirdetett feladásra küldendő pályamunkák benyújtásának zárnappja (f. é. jun. 8a) közeledvén, erre a' pályázni kívánók olly hozzáttel figyelmeztetnek, hogy azontul az érintett feladásra semmi ürügy és szin alatt sem fogadathatnak el többé pályairatok. Költ. Pesten maj. 20án 1841. Kacsokovics Lajos egyes. titoknok.

A' kisedővő intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület f. e. nyári közgyűlése, alapszabályi 8dik pontja szerint jun. 4én délután 5 óraker a' n. casinóban fog tartatni, mellyre az illető t. cz. tagok 's részvevő ügybarátok szives megjelenése kéretik. Kacsokovics Lajos egyes. titoknok.

A' magyar Borismertető-egyesület f. év jun. 4én a' n. casino teremében köz-ülést tart, mellyre az Egyesület t. cz. tagjai ezennel illendően meghivatnak.

A' pesti kised-gyógyintézeti egyesület részről f. e. nyárelő Sán elnök Ürményi Ferencz ő exc. nagyhiduczai lakán délelőtti 10. óraker közgyűlés fog tartatni, mire minden t. cz. egyesületi tag szives megjelenése kéretik. Pesten tavaszutó 20. 1841. az elnökség nevében Ritter Adolf egyes. titoknok.

Bécs tavaszutó 14kén: Mátyásunk szobrára aligha küldetett szebb érzés-szülte pénz, mint ezen 30 v. forint özveség, mellyet tanitói kötelességemnél fogva sietek is bemutatni. Ujfaluboli (Barsmegyéből) ns születésű két testvér gyermek, névszerint Liphay Győző 13, Liphay Gusztáv 11 és Kornél 10 éves, megtartogatván, mit önnöni multságukra kaptak tisztelt szüleitől, 's most midőn 30 váltó for. üt. — sietnek azt bemutatni, mint hazafi indulatjok zsöngéjét Mátyás szobrára. — Minden kincset haladó lesz azon szülei 's rokoni öröm, mellyet ez szürend. A' 30 forintot egyenlően küldik tiztiz forintjával 's e' jó keblü növendékek a' hockei intézetben tanulnak Bécsben, 's ezek átküldője, mint e' sorok írója, magyar nyelvbeni tanítójok: ns lelkü hazánkba Fekete János ur. Számos illy érzésű csemetét nemcsak Barsnak, hanem egész hazánkknak, kiknek érzésök annál méltóbb magasztalásra, mivel a' haza határin kívül is nemesebben éreznek 's buzgóbban adakoztak, mint számosan belül a' hazában.

N.V. maj, 18kán: Bevégeztetvén tisztválasztásunk, a' tisztikar hátralevő része iméz: v. járásban tiszteletbeli eskütté lett: Péchy Györ., középpontivá Drágossy Ján.; a' sárréti járásban Stachó Károly és Olasz Dienes, az érmellékiben: Ercsey László, Dráveczky Sándor és Szakáll László; a' szalontaiban Szilágyi László, Thurzó Miklós és Lakatos János, a' belényesiben: Sughó László és Holnapi Ferencz rendes eskütteké; fizetéses táblabírákká pedig Porubszky István, Lakatos Benedek, Medve Márton és Bagossy Lajos urak választattak. 17kén a' főispáni helyettes a' levéltárnokot (Jakab Mihályt) segédjével (Jakab Sándorral) együtt, a' megye orvosait mérnökeiket csekély változással, hivatalaikban megerősítette. —

Balaton-füred maj. 2kán Szokolai Nagy István a' dunántuli ref. egyház-kerület főjegyzője a' veszprémi egyházvidék esperese számos megye tb. több kül-országi tudós egyesület tagja, 's b. füredi ref. lelkész, mult martz. 19én tüdőgyulladásban életének 71ik bl. füredi papságának pedig 41ik évében meghalozott, 's tetemei 21kén, sok ezer kíséretében: mert a' balatonmelleki helységek lakosi mind átjöttek ezen isméretes öreg lelkész végtiszteletére, takarítottak el. Halotti szónoka volt Márton Gábor követkáli, az egyházban: Simon Imre pécesli; a' sirnál: Dobi József tótvásonyi és Csekő Péter alsóórsi pred.. Lelkes pártolója volt irodalmunknak, mit szép könyvtára is tanúsít, de számos érdemeinek számos méltánylója az egész balatonmelleki és az azal szomszéd vidéken öntapasztalásikbul is tudnak! Béke hamvaira!

(Nyilvános köszönet.) Tudva van a' t. cz. olvasók előtt, hogy mult év végén a' Jelenkorban bizonyos Lucz János pozsonymegyei Nadas helységében lakott 12 éves pörgyermeknek, ki gépészetre hajló lángszének bámulatos jeleit adja, rövid életrajza közölték; tudva az is, hogy ezen hirre Miskolczról, egy névtelen emberbarát, kinek szentelve valának Cicero azon szavai: „quod munus Reipublicae majus adferre non possimus quam si doceamus atque erudiamus juventutem“ levélbe zárt 50 flot küldte Pozsonymegyéhez azon ohajtással, hogy ezen somma a' nevezett ifjunak kiképzetésére 's természetli hajlama kifejlesztése könnyítésére fordíttassék. Üdvös eredménye is lön e' levélnek, mivel a' kérdéses gyermek részire a' pozsonyi Rdek által aláírás nyitvatván tetemesb öszveg gyűjteték, 's pártoltatása jövedőre is ajánlaték, egyszersmind a' bécsi öszművészeti intézetbe fölvétele kieszközlését a' főisp. helyettes, gyámságát pedig másodalispán ur felvállalni kegyeskedtek. — Örömkönnyek esordulának ki szemeimből (igy ir e' sorok ns keblü közlője, ki Lucz Jancsit gyermekkorában csupán jótékony szive sugalmiból oktatógá), midőn ez észteljes zsöngé gépésznek, kit mint vagyontalan segédlelkész kellek meg nem segítheték, 's kinek jövedőjét egyedül a' mindenható gondviselésére bízám, illy rögtöni, nagy szerencsétét meghallám, 's miután ezt egyedül azon névtelen ur jótékony adományának tulajdoníthatni, mivel annak levele figyelmezteté a' megyét arra, milly bimbó rejtezik keblében, szent kötelességemnek hiszem nyilvános köszönetemet azon névtelen emberbarát iránt ezennel nyilatkoztatni 's lelkem buzgó imáit küldeni érte a' mindenhatóhoz áldást esengve fejére, hogy illy igaz honfit, ki olly nagy készséggel tártaki ápoló karait e' fakadó hazai kis csirára, a' nemzet javára, gyámoltalanok üdvére 's mások buzdítására számos 's mindenkor örömmel füzerezendő évekig tartsa meg! Hogy pedig e' nagyreményü kised naponta előhalad, annak ujdontanujelei ezek: e' napokban ismét egy csudálatos munkát végze, megzemlévén ugyanis mult öszszel Hohenauban a' gőzmozgonyt, nem rég N.szombatban azt minden kocsisvonalastul kis mintában egészen utánozta, 's bátor ez nem gözzel, hanem más gépszerrel hajtatik, mégis sebesen halad és több kocsit von maga után. E' mintán mindent kicsinyben mint a' vaspályán nagyban szemlélni. Rajzolt tovább ez elmés fiú egy öngondolta kocsit, melynek, állítása szerint, egyenes földön önként kell futnia 's noha e' találmány csupán képzeleti 's csak papiroson áll, mindazáltal remélhetni, hogy miután a' buri szövevényes szél-és vízmalom 's a' gőzmozgony utánzása sikerült neki, ez sem hiúsul meg. Ezt a' névtelen ur 's minden igaz honfi örömeire jelentvén, a' névtelen urnak nyilvánított benső hálamat azon ohajtással ujítom meg: adja az ég, hogy e' névtelen urnak (kinek szerénység-födté nevét hazaszerte kívánám hirdetni) példáját többen is minden olly alkalomkor kövessék, hol honunkban bimbója nyilik a' szépművészetnek 's gyámkezeiket ne vonják meg, mert csak méltánylás 's pártfogás alatt virulhat a' művészet. Holcsek György nádasai segédlelkész Pozsonymegyében.

(Zólyomi 's honti hírek.) Királyfalván Zólyommegyében tavasz hó 14kén Belohorszky Leopold ág. hitvall. lelkésze meghalozván april 18kán eltemetett. Halálának legfőbb oka ama' rettenő tüzveszély, melly april 6kán a' paplakban nem tudhatni miképen kiütött, 's nemcsak a' paplakot, de iskolaeépülettel és 4 jobbágyházzal elhamvasztá. A' boldogult az egyház könyveit 's kelyheit végyeszélytől meg akarván menteni, midőn ezeket egy szobából biztos helyre kivinné, auniyra körülvették a' lángok, hogy egész testén főleg arcán és kezén öszszeégett, 's mármár földre rogyandó vala, ha egy izmos 's becsületes paraszt által e' borzasztó helyzetből ki nem szabadították. E' szerencsétlenség után a' hideg nem sokára kitorpte, bel 's külföldalmi napról napra öregbülvén egy hét mulva az élők sorából kimult. Siratják szomorú helyzetben hátrahagyott özvegye és 6 élő árvái. Devicsén Hontmegyében helybeli iskolatanító, 5 élő gyermek atyja, kikből csak egy hivatalodik, april 16 napján magamagát életétől megfosztotta, egy vízzel teli levő barlangba ugorván. E' bün, és fő oka iszákosság vala, miből láthatni, hogy honunkban is mint külföldön e' kártékony iszákosságnak gátot kellene valahára vetni már főleg józansági társaságok által; holtteste azonban a' helybeli temetőbe szokott szertartással haragszó mellett takarítottat el. W. A. Továbbá szintezzen vidékrül ez öngazolást vettük. F. e. Jelenkor 28dik száma czikkjét, melly mult télszaki némelly adatokrul Zólyom és Hontbul szól, fájdalmas megindulással olvastam, mivel abban y-r-aláírátú utazó által, nemcsak Zólyommegye ev. lelkészei gyanúsítatnak azon állítás által, mintha Zay Károly gr.

urat főfelügyelői hivatalától elmozdítani kívánnák; hanem miveltségem, felebaráti szeretetem 's főleg vallásos türelmességem megfontolás nélkül támadtatik meg. Mi a' zólyommegyei lelkészeket illeti, ezek magokért talán idővel fognak felelni; de nekem is szent kötelességem levén becsületemről minden gyanut eltávoztatni, ezzel ünnepelesen nyilatkozatom, hogy az említettem számba rólam iktatott közlés, mintha t. i. én nem rég Felső-almás helység malmában létezett kath. molnárt rühes juhnek neveztem 's hiveimet felszólítottam volna, hogy ezt vetnék ki, helyébe pedig Alsó-almás malmában lakozó ev. molnárt vennék fel, alaptalan 's rágalom. Ha ez ellenmondásomnak az utazó hitelt nem adna, jöjön Felső-almásra, itt a' dolog valóságos mivoltát alaposan megismerhetvén meggyőződhetik, hogy az említett kath. molnárt a' f. almási malombul elmozdították ugyan, de koránsem vallásos türelmetlenség-ből, hanem mivel kötelezvényét nem teljesítette. Mi evangélikusok meghagyjuk mindenkinek lelki szabadságát 's nyugalmát, tiszteljük minden felekezetet vallásos igazait, csak nekünk legyen béke. Kozma Pál, f. almási lelkész.

Félegyháza, tavaszelőben (valamivel elkészt). Haladunk, földieim! haladunk, föl és alá, habárdözögve is, nem tagadhatni. Haladnak némelylyek, a' mint lehet, a' jólétben; de annál többen hátra felé a' szükségben. Haladánk mi is eddig jövet, ügygyel bajjal, jó és rossz utakon, mert még az előljárt, de a' mélységes dágványokban sokszor elakadt gyorszekeret is elhagytuk 's több az utban kerékagyig megrekedt vagy feneklett terhes kocsit, mellyek közül néhány égfelé fordult kerekével esillagázkodott, a' lélekrázó kátyúk dacára is utóltérünk; de haladtak ám mellettünk — bár itt ott akaratlan, 's egy két szökött lánczolja — azon több vagy kevesb számu, föl és alá vonuló gyalog-huszar ujonczok is, kik az ujdun szabott hamvas öltönyegben, a' már rokkant hólepel alatt pihenő földek közt kanyargó utak és nyomásokon — ki vidor ki fanyar arczvonással lépdelve — darvakként vándoroltak illető helyük felé. Nem egyszer történt, hogy ez új és még fényitékhez nem gyalult hadiak, kik nemesak a' hirlapokat töltik el darab idő óta, de már az országutakat is tarkítják, — keservök enyhítése végett a' esárdákon Bachusnak áldozva, fáradt tagjaikkal kényelmesen leterülve tovább balognak; míglen az őket kísérő vitézek lábaikat egy kissé meggyorsítják: „katoná, kocsi, huszar“ syllogismusokra nem igen ügyelve; vagy az egymást érő, óranegyedekig tartó panaszakra az őket ritkán értő, példás türelmü főnököt, Dobzse Lászlóként, jól van, elmehetsz“ válaszsztal elutasítva. — De hát Félegyháza miként halad, kérditek! Ennek haladását, úgy látszik, a' körötte vitorlázó szélmalomok kissé gátolják; de azért szellemi magvai a' nagy reformatornak, az éjszaknyugati széltől még e' szabad kún földekre is szórátva, itt ott csirázni kezdenek. — Nemde ide mutat a' esinosan épült emeletes tanácsházal szemközt álló tözsérfészkek fölötti kised, még is kedvelt casino? hol a' Nemzeti ujságon — e' néhány évvel előbb egyedüli hirlapján kívül a' magyar helységek lelkészei 's előljáróinak — nemesak a' nyelvterjesztő Jelenkört Társalkodójával, és a' Hirnököt Századunk czimü társával, hanem még a' legujabb Pesti hirlapot, ugy az Athenaeum, Regélő és Honművész, sőt az erdélyi Mult és Jelen *) ujságokat is fölkelhetni; míg a' népes fogadók és kávéházakban vagy semmi hirlapot nem láthatni, avagy csak az „Ofner-Pesther vereingte Zeitung“ kínálkozok forgatványul. Megérkezünk, itt és a' vidéken, egyhangu panasz volt a' gazdák ajkain, a' hosszszas tél miatti takarmányhiány; minél több juha és barma volt a' tehetősnek, annál több százat sőt ezeket kelle kiszörnía azok élelmére, a' méregdrága és már pénzért is alig kapható szénáért: attól félvén, hogy marháik rakásra döglének, ha az öreg 's már igen megunt tél fehér köpenyét föl nem rántja földekről. Gergely napja kezdé elsöben, az előzött szeles hidegü éjnapok után, szelidebb fényt sugárzani, a' rozzant hólepel barna foltokkal mind inkább tarkítván 's embert és barmot esalogatva a' mezőre: így az oszolni kezdő aggályt jó remény váltá fel, nem kellvén már a' körösi 's kecskeméti vásárról visszaterő felesleg marháit sem elvesztegetni, sem bőreért levágni. Nagyvárosi zaj és zsbajhoz szokott keblünket, farsang fogytán tél és tavasz határi közt, itt a' patriarchalis élet ószerűsége lakhelyén, hol a' külön karbeliek mágnesi erővel huzódnak egymáshoz, csak egy előkelő háznál történt névnapli tisztelkedés alkalmakor nem várt jelenet vidítá fel. Itt ugyan is, a' magyar vendégszeretet még otthonos kedvezéseiben részesülvén, a' kún-tatár-fajróli, ugy a' redemptus és irredemptusok fölötti heves vitát, egyszerre guitarre melletti meglepő zene váltá fel; kiskun kerületi orvos Jámbor urnak — az eltűnt esalogany Schodelnéhez igen hasonlatos arczvonású — két lánykái ajkairól andalító nemzeti magyar hangokban leperelve: ugy hogy a' „Multakban nincsen öröm“ stb. többszöri ismétlése fogékony keblünket, a' nagy fogoly helyett, mélyen íhletve magásra feszíté; meg sem álmódván, hogy még e' homok-édenben is találkozzanak szeráfok. De hisz a' viola, sőt a' virágok királynéja — a' szép lilium, nemesak a' költséges angol kertekben, hanem magányban, mezőn is illatozik. Thalía országos nemzeti templomába több illy virágot lehetne átültetni, gondos felügyelés alatt, édes hazánk határiból; csakhogy az ápoló kezek tapintati ne hervasszák meg! — Napi unalmunkat a' jó, de drága asztal mellett, a' megszokott városifülsértő kintornák helyett, itt a' vendégház udvarán gyakorta esörtető szalás kunokra füzött rablánczok zörgése háboríták meg többnyire; vagy olykor a' városház terén toborzó szalagos virgoney hős, kihez az öt bámulva környező sokaság közül nem igen jött kedve fölesapni csak néhányan is. . . . E' szélesen terült szabad székváros utczáin itt ott, jó izlettel készült cserépfödelü új házakat láthatni, de a' legnagyobb részt szalmatető fedí, mintha föld nem volna elég 's alkalmas cserépvetésre! Emeletes épületi közt legszebb a'

*) Ezek nagyrészt a' városházánál is kézen forogva szemlélnetők, de a' magyar vendéglőben az „Ofner-Pesther Z.“ bujdokol. —

tanácsház; utána ható; az egyház a lók, egy más ujn emlitenünk, nem városi, egymást k öltönyöket szállító lovat és fuvarost hessék; mivel a' tava szai munkára s dök, homokos kar tala n folyam retten agy hoz hiven tapa sinlet a' csevegő felé akarunk halad

Kassa, apr nopolisták) a' törv felhagyni: nem elé ezirtant már a' tör vént arról is, hogy nács által meg do gárt maguk közül lyesen általadandó na pidijaikat a' pol na gyobb rész tudta 48dik születésnap ter Aloiz kir. tan. pedig a' társalkodó játékkal ö sz s z e nem annyi vendég tán reméltete, a' r for. 50 kr. pengöl a' kivilágítás nagy mány egyik fardá sület a' nögyesül grófnó elnök! Kö vendetes napon al nepélyes tánczvíga tékonyság áldásit nyításához szükség dendő egész öszve üdvösen egybeha sék. Melly megállt egyesületet, kikne nos következekeke től annak gyarapo vén arra kérjük, nögyesület által tott fáradhatlan s kezeket nyujtani r annyiszor emlitett ben részükről is n János urakat, mi síteni méltóztassék kodási egyesület tettes választmány közgyüleseből hoz zér választmány r tául adni, melly ajánlat, melly nyi csekély erdevényit is pártolni 's tám hála az ég uranal les által létesült t fejtenek ki, hogy nyível vizagstaltat egyesületet azon n ben segéd-kezet r ságukkal érlelni lunk, hogy csak dás ösvényén, kö hézségek közt es vánatos állandósá dékből eredt ns a telt nevet viselő mutatni szándéko galom fényét 's a tul csupán egy o reménytől, hogy dó alkalommal ha egyébaránt jósziv dunk Kassán apr gálója gr. Forgá Jelenkorunk köv. két rendü le készítő ur! A' tol

anácsház; utána a' nagyobb terjedelmű kerületi törvényszék gyűlhelye sorozat-
 ató; az egyház a' naponkint szélesbülő városhoz már kicsinyülven, úgy hal-
 ók, egy más ujnak építése szorgalmaztatik. — Végre, mit előbb kell vala-
 mlitenünk, nem kis gondot ada itt és a' vidéken, a' pesti és két szomszéd
 városi, egymást követő vásárok idején és a' tavasz megnyitakor a' katona-
 lőtörvényeket szállító tisztneknek, mint szinte a' kirendelő biztosoknak is annyi
 ova t és fuvarost állítani elő, hogy a' szállítás akadály és hiány nélkül történ-
 essék; mivel a' telkes szántóvető, ki vásárról honn maradt, lovaival együtt
 avaszi munkára sietett. — Mi is a' kikelet ujjászülő harmatos sugárit élvezen-
 ök, homokos kanaánból ügygyel hajjal kiszabadulva, távol a' pesti nyug-
 ala n folyam rettetgetésitől, a' vásári terhes kocsiától felvágott 's a' kerék-
 gy hoz hiven tapadó sárral gazdag, vagy kátyús utakon, agyrazó döcögő-
 inket a' csevegő pacsirták hangicsálási közt ezennel folytatjuk, és vissza
 elé akarunk haladni. K. D.

Kassa, april fogytán: „It a' polgárok egy csekély része (azaz a' mo-
 polisták) a' törvény pártolja zsidók üldözésével teljességgel nem akarnak
 elhagyni: nem elégvén meg, t. i. azzal, hogy némely polgárok sürgetésire
 zírát már a' törvényhatóság is maga utján lépéseit megtette, megfelede-
 em arról is, hogy f. e. jan. az e' tárgyban tett városok miatt a' városi ta-
 ács által megdorgáltattak; most ujra három vallásbeli három pol-
 árt maguk közül választottak, kik esedező-leveleiket ő felségének szemé-
 yesen általadandók, e' f. h. 15kén valósággal utnak is indultak Bécs felé,
 a' pidijaikat a' polgárok közös, bizonyos haszonbérleésből eredő pénztárából a'
 a' gyobb rész tudta 's megegyezése nélkül, veendő. — Koronás jó fejdelmünk
 Sdik születésnapja a' főszentegyházban teljes disszel megünnepeltetvén, Rich-
 er Aloiz kir. tan. 's jászai prépost 80 személyre adott fényes lakomát. Este
 edig a' társalkodási egyesület a' helybeli kisdudvó-intézet részére egy sors-
 áttékkal ö szszek öttött diszes tánczvizalmat, mellyen azonban
 nem annyi vendég jelent meg, mennyit a' ns cél elérése velünk előre mel-
 án reméltete, a' nyeremények száma 80at felülhaladt, egész bevéte tett 313
 or. 50 kr. pengőben. A' tánczterem izletesen és pompásan volt ékesítve,
 ' kivilágítás nagyszerű 's az egész elrendezése Keczer István ur, választ-
 mányi egyik fáradhatlan tag érdemelt becsületére vált. A' társalkodási egye-
 ület a' nőegyesülettel köv. levélben tudatá e' tánczvizalom tartását: „Mélt.
 grófnő elnök! Közelitvén fels. királyunk születésnapja, egyesületünk ez ör-
 vendetes napon alattvalói igaz tiszteletét 's hódolatát bebizonyítandó egy ün-
 nepélyes tánczvizalom adását rendelte, és pedig hogy ez örömnap fénye a' jó-
 ékonyság áldását sugározza, ezt úgy kívánja megtartatni, hogy a' bál meg-
 ayításához szükséges minden költséget maga viselven, a' belépti árból ere-
 lendő egész összeg, a' nemzetnek a' népnevelés iránt nyilvánított czéljával
 ádvösen egybehangzó kisdudvó-intézet javára, mint alapított főke fordítas-
 sák. Melly megállapodásunk felől Méltóságodat 's az egész t. cz. jótékony nő-
 egyesületet, kiknek lelkes buzgalmok és fáradhatlan szorgalmok által e' hasz-
 nos következeseket igéro intézet alakult 's kiknek kegyességök 's részvétük-
 öll annak gyarapodása jövődre is függ, ezennel minden tisztelettel értesít-
 vén arra kérjük, hogy az e' tárgyban Méltóságod 's a' tisztelet jótékony
 nőegyesület által az emberiség és közérdek előmozdításában bebizonyi-
 tott fáradhatlan szorgalmok 's törekvésökhez képest, most is abban segéd-
 kezeket nyújtani méltóztassanak, hogy ezen czélba vett vizalom által, azon
 annyiszor említett intézet java minél inkább elősegíttessék. Egyöbiránt az e' rész-
 ben részükről is netalán teendő rendelkezések iránt Keczer István és Klotzko
 János urakat, mint az e' tárgyban megbízott választmányi felügyelőket érte-
 síteni méltóztassék. Becses kedvezéseikbe ajánlottak 's a' t. a' kassai társal-
 kodási egyesület választmányá. Erre adott válasz ekép hangzik: „Mélt. és
 tettes választmány! F. évi martz. 7kén tartott helybeli társalkodási egyesület
 közgyűléséből hozzánk intézett becses levelöket mainap vettem, mellyre a' ve-
 zér választmány nevében sietek a' mtgos és ts választmányának ezennel tud-
 ául adni, melly rendkívüli örömkre szolgált ezen értesünkre juttatott ns
 ajánlat, melly nyilvános tanuja, hogy egyesületünk közreható törekvésinek
 csekély eredményit nemcsak figyelő szemmel kísérik; de munkás részvétökkél
 is pártolni 's támogatni méltóztatnak. Haladó korunk jelszava: „egyesüljünk
 hála az ég urának, élesztő malasztjával hozzánk is hatott, midőn illy egyesü-
 lés által létesült társulatok hazánk külön részeiben olly erőt 's munkásságot
 fejtenek ki, hogy minden igaz emberbarát szive legdúsabb eredmények remé-
 nyivel vizasztaltatik, nem lehet egykedvüleg tekinteni a' kassai társalkodási
 egyesület azon ns szándékát, mellyel az emberiség javára czélzó törekvésink-
 ben segéd-kezet nyújtani 's erőtlen fáradozásink gyümölcsit férfias szilárd-
 ságukkal érlelni 's állandókká tenni sziveskednek: míg olly parlag-mezőn ál-
 lunk, hogy csak e' város körében is felette sok vár reánk tennivaló a' hala-
 das ösvényén, korlátozott tehetségünk, 's naponkint utunkba emelkedő ne-
 hézségek közt csupán a' növekedő részvét nyujthat elegendő erőt az olly ki-
 vánatos állandósághoz. Vegyék tehát szives köszönetünket egy olly szép szán-
 dékból eredt ns áldozatért, mellyet szeretett királyunk születésnapján tisz-
 telt nevet viselő helybeli kisdudvó-intézet javára az emberiség oltárán be-
 mutatni szándékoznak, részünkről semmi sem fog elmulasztatni, mi ezen vi-
 galom fényét 's a' sz. czélznak örömdetesb sikerét elő fogja mozdithatni, ezen-
 tul csupán egy ohajtásunk vagyön: ne fosszák meg egyesületünket azon szép
 reménytől, hogy az emberiség javára szentelt törekvésinkben osztozni 's a' lan-
 dó alkalommal hasonló munkás részvétökkél is elősegíteni méltóztassanak. Kik
 egyébaránt jószívü indulatjukba 's nagybecsü kedvezéseikbe ajánlva ma ra-
 dunk Kassán april 7kén 1844 a' mélt. és tettes választmányának alázatos sz ol-
 gálója gr. Forgács Mária, elnökne m. k. K. L.

Jelenkorunk mult két számaiban megjelent tolnamegyei czikk két pontja irá nt
 köv. két rendű levél érkezett hozzánk t. Tolnamegye két alispánaitól: T. sze. 7-
 kesztő ur! A' tolnai állapotokra nézve kegyed által szerkesztett „Jelenkor“ czi -

mű lapok 37dik és 38dik számaiban a' valóság nem legőszintébb előterjesztésé-
 vel kiadott közlemény ezen részére nézve „5) Tapasztaltatván, hogy az eddig szo-
 kásban levő irott adókönyvecsekkel sok rendtelenség történik: ennek elhárításá-
 ra meg a' mult eszt. nov. közgyűlesen, az első alispán felhatalmaztatott: hogy
 a' jobbágy-adóbul fizetett helybeli bötü- nem mondhatom könyvnyomóval 12 évre
 (!) szőlőadó adókönyvecskéket készítsen. Az alispán tehát a' 25—30 ezer pár
 levél, néhány bötü- 's csupa rovatbul álló könyvecskét darabonként a' nép közt
 két ezüst garasával kiosztandót (a' mezei naptar sűrű nyomásu 9 iv, még is 2
 ezüst garas) kialakusza, 's a' bötünyomó a' közgyűlés felhatalmazta hiteles sze-
 mely alkujja által magát biztosítottnak hiven, a' kívánt példányokat hűségesen le
 is nyomatja. Gy. tb. azonban főmegyén Pestre, 's ön, és társai költségén mint-
 egy 25 ezer péld. lenyomat és 1 ezüst garasával árulja, és két szbiró illy áron
 töle több ezer példányt át is veszen. A' verseny a' közgyűlés elibe jöven, 's a'
 helybeli bötünyomó is a' maga példányit egy ezüst garasra leszállítván, hogy ő
 e' concurrentiánal ne vesztisen, Gy. tb. valamennyi példányai egy ezüst garasá-
 val, perse az adózó nép rovasára megvétetni rendeltettek!! — mind magam
 iránt tartozó kötelességöül, mert leginkább en érdekeltem, mind pedig ezen
 koholmányokkal és a' fenforgó kérdésbeli dologra nézve valóilan kitevelekkel tel-
 jes állítás megczafolása tekintetöül az e' részben hozott két rendű megyei vég-
 zésnek hiteles aláírás alatti közlése mellett tisztelt Szerkesztő urat tudósítani
 sietek olly végből: hogy azokat a' dologról balul értesült magyar közönséggel
 tudatni sziveskedjek; egyébként ugyanazon czikkben olvasható ferde irányu ki-
 teteleknek — részint azért, minthogy nyilvános lapokban vitákba bocsátkozni
 nem szoktam, 's most sem akarok, részint pedig, mivel feleletre érdemesek-
 nek nem tartom — czafolásukba ez uttal nem bocsátkozom, — minden esetre pedig
 az említett közli becsületes nevének közléseért tiszt. Szerkesztő urat bizodalma-
 san megkörvén, tel es tisztelettel vagyok 'sa't. Szegzárd máj. 15kén 1844. Döry
 Gábor s. k. Tolnamegyei első alispán.—A' ns megyében több izben az adózók, adó-
 juk fölösleges kivétele miatt panaszokat nyujtottak. E' panasz alkalmát onnan lá-
 tom véleményem szerint eredni, hogy az adózók adóbeli könyvecskéikben a' fa-
 cultások, mellyektől adózni kötelesek, kiirva nincsenek, azért jónak vélném, ha a'
 t. KK. és Rdek ezen példány szerint illy adóbeli könyvecskéket nyomtatnának,
 mellyeket az adózók megváltani kötelesek legyenek, ezen könyvecskében
 mind azon facultások kiteve vannak, mellyektől az adózók adózni tartoznak;
 az adózók azonnal általlathatják, hogy miről irattak öszve, mitől adóznak, és
 könyvecskének ára 6 kr. pengő, 's 12 eszt. használható; ha tehát a' t. KK. és
 Rdek elfogadni méltóztatnak, egyformaság tekintetöül szükségesnek vélném,
 hogy e' megyében közhírré tetessék, miszerint jövődre nézve minden adózó
 illy könyvecskét váltani tartozik, a' jbeli bírák pedig előleg megszeressék, 's
 egyszersmind a' jegyzők köteleztessenek, hogy a' facultások szerint róják jövő-
 dre mindegyik adózó könyvecskéjébe adóját. A' könyvecskék megszerzése
 iránt pedig a' járásbeli főszbiró urakat megkérjük, kik illy példányokat Szeg-
 zárdon a' nyomtató intézetnél, hol előleg azok kinyomatása is elrendeltetik, meg-
 szeresszhessék. Szegzárdon dec. 2-án 1840. Daróczy János m. k. főszbiró. — T.
 ns Tolna vmegyének 1840. nov. 23. és t. napjain Szegzárdon folytatva tartott
 közgyűlése jegyzőkönyvéből.) 3338. Daróczy János főszbiró ur egy a' megyei
 könyvnyomtató által, egyéb ns megyék példájára készített, 's 12 évre szolgáló
 adóbeli könyvecskét, mellyből minden adózó az illető helység előljárása által
 mindennemű adójának történt bejegyeztetése után adóbeli illetőségét meg tudhat-
 ni, hasznavehetősége tekintetöül a' KK. és RR. által leendő megtekintése végett
 benyujtá, e' béli javaslatá Daróczy János főszbiró urnak elfogadtatott, mert állták
 a' t. KK. és Rdek, hogy ez által rend és egyformaság eszközöltethetik, meghagya-
 tik tehát a' járásbeli főszbiró uraknak, hogy járasaik' helységeiben az előljáráknak,
 az érdeklött könyvecskék megszerzését az egyes adózók számára, kötelességül
 tegyék, azok kinyomatását a' könyvnyomtatónál megrendelvén. — 1844-dik
 mart. 30. tartott közgyűlési jegyzőkönyvből 135. Perger Sándor megyebeli könyv-
 nyomtató a' végett folyamodik: hogy a' mult évi dec. 23ik 's köv. napjain tartott
 közgyűlés 3338ik száma alatt költ végzése következesében az adózók számára el-
 készített adó könyvecskék némely helységeik részéről el nem fogadtatván, sőt né-
 mellyek illyeseket Pestről olesőbban szerzetetvén meg, több példány nála maradt 's
 ez által megkárosított legyen, ajánlván azonban, hogy ő is azon áron, t. i. 3
 pgó-krért a' hátralevőket átadni kész, melly is méltó tekintetbe vétetvén, jelesen
 pedig, hogy a' ns megyének e' béli határozata következesében készületek legyen el
 azon könyvecskék, a' KK. és Rdek magokat köteleseknek látták a' folyamodónak
 kármentesítésére azt végezni, hogy mint az eddig megállapított áron kiosztott
 könyvecskéket a' helységeik megtartani, úgy a' még hátralevő példányokat az il-
 lető helységeik még is a' már csak önként leszállított, t. i. 3 pengő kr. árért elfo-
 gadni kötelesek legyenek, e' béli eljárásra az illető főszbiró urak megbízatván.
 — 1844iki mart. 31ki közgyűlés jegyzőkönyvéből. 143. Gyimóthy Simon tb. ur
 a' végett folyamodván, mikép ő az adózó nép kimélese tekintetöül ön költségén
 Pesten 25 ezer darab adó könyvecskét nyomtatott, 's le is hozatott legyen, egyszer-
 smind azoknak megrendelendő eladásuk végett könyörgö, darabkénti árat a' gyű-
 lés színe előtt szóval tett jelentésében, hét krajczárra v. pénzben határozván, melly-
 nek is érdeme méltányos tekintetbe vétetvén, főkép a' ns megyének e' tárgy
 felett m. évi végzése 's f. eszt. 135ik szám alatti határozata menten és épségben
 tartása okáért, abban egyeztek meg a' t. KK. és Rdek: hogy Perger Sándor
 könyvnyomtatónál még meglevő 13 ezer darab adó könyvecske, a' honi pénz-
 tár költségén darabját három pgó kjával számlálván vétessék meg, 's előleg fi-
 zettessék is ki, következöleg a' folyamodó urnak szabad ár engedtetett ön költsé-
 gin és fáradságán Pestről lehozott könyvecskéi eladására, nemkülönbén a'
 megyebeli adózóknak is szabadságokban leendő attól, kitől tetszik, az ajánlott
 áron e' béli könyvecskét megszerezni. — Kiadta Szévald Möricz aljegyző. —
 Második levél pedig ez: Kétségtelen ugyan előttem — mert azt egyébként a'
 közvélemény is kérdésen tul helyzi — hogy polgári életünk, 's korszerű fejlő-
 désünk egyik főbb rugója, tisztí eljárásunknak pedig legjelesb ellenörje a' nyil-
 ványosság; de tudom más részről azt is, hogy az csak úgy malasztteljes, ha vele
 a' feddhetlen tiszta igazság párosulva, ennek lobogóját tünteti elő 's mellette mi-
 nden gúny, rágalom és hazudság nélkülöztetik. Nem czéлом ugyan a' Jelenkor'
 38ik száma alatt megjelent, 's a' mult tolnavmegyei gyűlések folyamát tárgya-
 zó szegzárdi czikk taglalásába átaljában ereszkedni, miután még is ott ezeket is
 olvashatni „Megyénk' fővárosa nagy szükségét érzi egy igazi casinonak, mert
 ennek hiányában, vagy tán a' tisztább szellemibb élvezethezi szokatlanság mi-
 att, némely tisztviselő urak nagyon elkártyásodtak. Én csodálkoztam, miként ké-
 pes valaki 6 órákor reggel a' játékasztaltól felkelni, és d. e. 9 órától d. u. 2—3
 óraig a' közgyűlés fontos ügyeit éber figyelemmel kísérni, vagy törvényszékek'
 alkalmikor, egyik napon úgy mint másikon Fortuna asztalától egyenesen The-
 miséhez ülni, ott az időtolvaj, a' pénz 's marhatolvaj felett itéletet tartandó
 imez utolsó szavak' értelménél fogva, 's a' becsület jele által felhíva, mellyel t. i.
 magamnak és az igazságnak tartozom, mint a' megyei büntető törvényszék' ren-
 des elnöke kénytelen vagyok nyilt homlokkal következő rövid czafolattal fellépni:
 mikép saját személyem az elkártyásodtak' sorozatába, ha valaki a' becsületes-
 ség' és igazság mezején szót emelni akar, senki által legtávolabbrul sem helyez-

N.V. maj, 18kán: Bevégeztetvén tisztválasztásunk, a' tisztikar hátralevő része iméz: v. járásban tiszteletbeli esküttő lett: Péchy Győr, középpontivá Drágossy Ján.; a' sárréti járásban Stachó Károly és Olasz Dienes, az érmellékiben: Ercsey László, Dráveczky Sándor és Szakáll László; a' szalontaiban Szilágyi László, Thurzó Miklós és Lakatos János, a' belényesiben: Sughó László és Holnapi Ferencz rendes esküttek; fizetéses táblabírákká pedig Porubszky István, Lakatos Benedek, Medve Márton és Bagossy Lajos urak választattak. 17kén a' főispáni helyettes a' levéltárnokot (Jakab Mihályt) segédjével (Jakab Sándorral) együtt, a' megye orvosait mérnökeiket csekély változással, hivatalaikban megerősítette. —

Balaton-füred maj. 2kán Szokolai Nagy István a' dunántuli ref. egyház-kerület főjegyzője a' veszprémi egyházvidék esperese számos megye tb. több kül-országi tudós egyesület tagja, 's b. füredi ref. lelkész, mult martz. 19én tüdőgyulladásban életének 71k bl. füredi papságának pedig 41k évében meghalozott, 's tetemei 21kén, sok ezer kíséretében: mert a' balatonmelleki helységek lakosi mind ájtottak ezen ismértes öreg lelkész végtiszteletére, takarítottak el. Halotti szónoka volt Márton Gábor követkái, az egyházban: Simon Imre pécseli; a' sirnál: Dobi József tótvázsonyi és Csekő Péter alsóörsi pred.. Lelkes pártolója volt irodalmunknak, mit szép könyvtára is tanusít, de számos érdemeinek számos méltánylói az egész balatonmelleki és azzal szomszéd vidéken öntapasztalásikbul is tudnak! Béke hamvaira!

(Nyilvános köszönet.) Tudva van a' t. cz. olvasók előtt, hogy mult év végén a' Jelenkorban bizonyos Lucz János pozsonymegyei Nádas helységében lakott 12 éves pörgyermeknek, ki gépészetre hajló lángeszének bámulatos jeleit adja, rövid életrajza közölték; tudva az is, hogy ezen hirre Miskolczról, egy névtelen emberbarát, kinek szentelve valának Cicero azon szavai: „quod munus Reipublicae majus adferre non possimus quam si doceamus atque erudiamus juvenutem“ levélbe zárt 50 flot küldé Pozsonymegyéhez azon ohajtással, hogy ezen somma a' nevezett ifjunak kiképeztesére 's természeti hajlama kifejlesztése könnyítésére fordíttassék. Üdvös eredménye is lön e' levélnek, mivel a' kérdéses gyermek részire a' pozsonyi Rdek által aláírás nyittatván tetemesb öszveg gyűjtették, 's pártoltatása jövendőre is ajánlaték, egyszersmind a' bécsi öszművészeti intézetbe fölvétele kieszközlését a' főisp. helyettes, gyámságát pedig másodalispán ur felvállalni kegyeskedtek. — Örömkönnök esordulának ki szememből (igy ir e' sorok ns keblü közlője, ki Lucz Jancsit gyermekkorában csupán jótékony szive sugalmiból oktatógát), midőn ez észteljes zsöngé gépésznek, kit mint vagyontalan segédlelkész kellőleg nem segítheték, 's kinek jövendőjét egyedül a' mindenható gondviselésére bízam, illy rögtöni, nagy szerencsét meghallám, 's miután ezt egyedül azon névtelen ur jótékony adományának tulajdoníthatni, mivel annak levele figyelmesíté a' megyét arra, milly bimbó rejtezik keblében, szent kötelességemnek hiszem nyilvános köszönetemet azon névtelen emberbarát iránt ezennel nyilatkozatni 's lelkem buzgó imáit küldeni érte a' mindenhatóhoz áldást esengve fejére, hogy illy igaz honfit, ki olly nagy készséggel tárta ki ápoló karait e' fakadó hazai kis csirára, a' nemzet javára, gyámoltalanok üdvére 's mások buzdítására számos 's mindenkor örömmel fűszerezendő éveig tartsa meg! Hogy pedig e' nagyreményü kised naponta előhalad, annak ujdón tanujelei ezek: e' napokban ismét egy csudálatos munkát végez, megszemlélvén ugyanis mult öszszel Hohenauban a' gőzmozgonyt, nem rég N.szombatban azt minden koesisvonaltastul kis mintában egészen utánozta, 's bátor ez nem gőzzel, hanem más gépszerrel hajtatik, mégis sebesen halad és több kocsit von maga után. E' mintán mindent kicsinyben mint a' vaspályán nagyban szemlélni. Rajzolt tovább ez elmés fiú egy öngondolta kocsit, mellynek, állítása szerint, egyenes földön önként kell futnia 's noha e' találmány csupán képzeleti 's csak papírosan áll, mindazáltal remélhetni, hogy miután a' buri szövényes szél-és vizmalom 's a' gőzmozgony utánzása sikerült neki, ez sem hiúsul meg. Ezt a' névtelen ur 's minden igaz honfi örömeire jelentvén, a' névtelen urnak nyilvánított benső hálámát azon ohajtással ujitom meg: adja az ég, hogy e' névtelen urnak (kinek szerénység-főde nevé hazaszerte kívánám hirdetni) példáját többen is minden olly alkalomkor kövessék, hol honunkban bimbója nyílik a' szépművészetnek 's gyámkezeiket ne vonják meg, mert csak méltánylás 's pártfogás alatt virulhat a' művészet. Holcsek György nádasi segédlelkész Pozsonymegyében.

(Zólyomi 's honti hírek.) Királyfalván Zólyom megyében tavaszhoz 14kén Belohorszky Leopold ág. hitvall. lelkésze meghalozván april 18kán eltemetett. Halálának legfőbb oka ama' retentő tüzveszély, melly april 6kán a' paplakban nem tudhatni miképen kiütött, 's nemesak a' paplakot, de iskoláépülettel és 4 jobbágyházzal elhamvasztá. A' boldogult az egyház könyveit 's kelyheit végveszélytől meg akarván menteni, midőn ezeket egy szobából biztos helyre kivinné, annyira körülvették a' lángok, hogy egész testén főleg arczán és kezeim öszszeégett, 's mármár föld're rogyandó vala, ha egy izmos 's becsületes paraszt által e' borzasztó helyzetből ki nem szabadították. E' szerencsétlenség után a' hideg nem sokára kitorste, bel 's külfájdalmi napról napra öregbülvén egy hét mulva az élők sorából kimult. Siratják szomorú helyzetben hátrahagyott özvegye és 6 élő árvái. Devicsén Hontmegyében helybeli iskolatanító, 5 élő gyermek atyja, kikből csak egy hivatalodik, april 16 napján magamagát életétől megfosztotta, egy vízzel teli levő barlangba ugorván. E' bün, és fő oka iszákosság vala, miből láthatni, hogy honunkban is mint külföldön e' kártékony iszákosságnak gátot kellene valahára vetni már főleg józansági társaságok által; holtteste azonban a' helybeli temetőbe szokott szertartással harangszó mellett takarítottat el. W. A. Továbbá szint ezen vidékről ez önigazolást vettük. F. e. Jelenkor 28dik száma cikkjét, melly mult télszaki némelly adatokrul Zólyom és Hontbul szól, fájdalmas megindulással olvastam, mivel abban y-r- aláíratú utazó által, nemesak Zólyom megye ev. lelkészei gyanusítatnak azon állítás által, mintha Zay Károly gr.

urat főfelügyelői hivatalától elmozdítani kívánák; hanem miveltségem, felebaráti szeretetem 's főleg vallásos türelmességem megfontolás nélkül támadtatik meg. Mi a' zólyommegyei lelkészeket illeti, ezek magokért talán idővel fogynak felelni; de nekem is szent kötelességem levén becsületemről minden gyanut eltávoztatni, ezzel ünnepélyesen nyilatkozatom, hogy az emlitem számba rólam iktatott közlés, mintha t. i. én nem rég Felső-almás helység malmában létezett kath. molnár ruhás juhna neveztem 's hiveimet felszólítottam volna, hogy ezt vetnék ki, helyébe pedig Alsó-almás malmában lakozó ev. molnár vennék fel, alaptalan 's rágalom. Ha ez ellenmondásomnak az utazó hitelt nem adna, jöjön Felső-almásra, itt a' dolog valóságos mivoltát alaposan megismérhetvén meggyőződhetik, hogy az említett kath. molnár a' f. almási malombul elmozdították ugyan, de koránsem vallásos türelmetlenségből, hanem mivel kötelezvényét nem teljesítette. Mi evangélikusok meghagyjuk mindenkinek lelki szabadságát 's nyugalmát, tiszteljük minden felekezet vallásos igazait, csak nekünk legyen béke. Kozma Pál, f. almási lelkész.

Félegyháza, tavaszelőben (valamivel elkészt). Haladunk, földieim! haladunk, föl és alá, habár döcögve is, nem tagadhatni. Haladnak némelylyek, a' mint lehet, a' jólétben; de annál többen hátra felé a' szűkségben. Haladánk mi is eddig jövet, ügygyel bajjal, jó és rossz utakon, mert még az előljárt, de a' mélységes dágványokban sokszor elakadt gyorszekeket is elhagytuk 's több az utban kerékagyig megrekedt vagy feneklett terhes kocsit, mellyek közül néhány égfelé fordult kerekeivel csillagászokodott, a' lélekrázó kátyúk daczára is utólértünk; de haladtak ám mellettünk — bár itt ott akaratlan, 's egy két szökött lánczolva — azon több vagy kevesb számu, föl és alá vonuló gyalog-huszár ujonczok is, kik az ujdón szabott hamvas öltönyegben, a' már rokkant hólepel alatt pihenő földek közt kanyargó utak és nyomásokon — ki vitor ki fanyar arczvonással lépdelve — darvakként vándoroltak illetté helyük felé. Nem egyszer történt, hogy ez új és még fenytékhez nem gyalult hadiak, kik nemesak a' hirlapokat töltik el darabidó óta, de már az országutakat is tarkítják, — keservök enyhítése végett a' csárdákon Bachusnak áldozva, fáradt tagjaikkal kényelmesen leterülve tovább balagni vonakodnak; míglen az őket kísérő vitézek lábait egy kissé meggyorsítják: „katoná, kocsi, huszár“ syllogismusokra nem igen ügyelve; vagy az egymást érő, óranegyedekig tartó panaszaikra az őket ritkán értő, példás türelmü főnököt, Dobzse Lászlóként, „jó van, elmehetsz“ válaszzal elutasítva. — De hát Félegyháza miként halad, kérditek! Ennek haladását, úgy látszik, a' körötte vitorlázó szélmalomok kissé gátolják; de azért szellemi magvai a' nagy reformatornak, az éjszaknyugati szél-től még e' szabad kún földekre is szórta, itt ott csirázni kezdenek. — Nemde ide mutat a' csinosan épült emeletes tanásházzal szemközt álló tözsérfészek fölötti kised, még is kedvelt casino? hol a' Nemzeti ujságon — e' néhány évvel előbb egyedüli hirlapján kívül a' magyar helységek lelkészei 's előljároinak — nemesak a' nyelvtérjesztő Jelenkört Társalkodójával, és a' Hirnököt Századunk című társával, hanem még a' legújabb Pesti hirlapot, úgy az Athenaeum, Regélő és Honművész, sőt az erdélyi Mult és Jelen *) ujságokat is föllelhetni; míg a' népesb fogadók és kávéházakban vagy semmi hirlapot nem láthatni, avagy csak az „Ofner-Pesther“ vereingte Zeitung^g kínálkozok forgatványul. Megérkezettünk, itt és a' vidéken, egyhangú panasza volt a' gazdák ajkain, a' hoszszak tél miatti takarmányhiány; minél több juha és barma volt a' tehetősnek, annál több százat sőt ezeket kelle kiszórnia azok élelmére, a' méregdrága és már pénzért is alig kapható szénáért: attól félvén, hogy marháik rakásra döglenek, ha az öreg 's már igen megunt tél fehér köpenyét föl nem rántja földeikről. Gergely napja kezdé elsőben, az előzőtt szeles hidegű éjnapok után, szelidebb fényt sugárzani, a' rozszant hólepel barna foltokkal mind inkább tarkítván 's embert és barmot csalogatva a' mezőre: így az oszolni kezdő aggályt jó remény váltá fel, nem kellvén már a' körösi 's kecskeméti vásárról vízszatéró felesleg marhat sem elvesztegetni, sem bőreért levágni. Nagyvárosi zaj és zsbajhoz szokott keblünket, farsang fogytán tél és tavasz határi közt, itt a' patriarchalis élet őszérősége lakhelyén, hol a' külön karbeliek mágnesi erővel huzódnak egymáshoz, csak egy előkelő háznál történt névnap tisztekedés alkalmakor nem várt jelenet vidítá fel. Itt ugyan is, a' magyar vendégszeretet még otthonos kedvezéseiben részesülvén, a' kún-tatár-fajróli, úgy a' redemptus és irredemptusok fölötti heves vitát, egyszerre guitarre melletti meglepő zene váltá fel; kiskun kerületi orvos Jámbor urnak — az eltűnt csalóány Schodelnéhez igen hasonlatos arczvonású — két lánykái ajkairól andalító nemzeti magyar hangokban leperegve: úgy hogy a' „Multakban nincs öröm“ stb. többszöri ismétlése fogékony keblünket, a' nagy fogoly helyett, mélyen ihletve magasra feszíté; meg sem álmódván, hogy még e' homok-édenben is találkozzanak szeráfok. De hisz a' viola, sőt a' virágok királynéja — a' szép lilium, nemesak a' költséges angol kertekben, hanem magányban, mezőn is illatozik. Thalia országos nemzeti templomába több illy virágot lehetne átültetni, gondos felügyelés alatt, édes hazánk határiból; csak hogy az ápoló kezek tapintati ne hervaszszák meg! — Napi unalmunkat a' jó, de drága asztal mellett, a' megszokott városifülsértő kintornák helyett, itt a' vendégház udvarán gyakorta csörtető szálás kunokra fűzött rablánczok zörgése háboríták meg többnyire; vagy olykor a' városház terén toborzó szalagos virgoncz hős, kihez az őt bámulva környező sokaság közül nem igen jött kedve fölesapni csak néhánynak is!... E' szélesen terült szabad székvaros utcain itt ott, jó izlettel készült cserépfödélű uj házakat láthatni, de a' legnagyobb részt szalmatető fedí, mintha föld nem volna elég 's alkalmas cserépvetésre! Emeletes épületi közt legszebb a'

*) Ezek nagyrészt a' városznál is kézen forogva szemléltetők, de a' magyar vendéglőben az „Ofner-Pesther Z.“ bujdosol. —

tanácsház; utána a nagyobb terjedelmű kerületi törvényszék gyűlhelye sorozható; az egyház a naponként szélesbülő városhoz már kicsinyülvén, úgy hallok, egy más ujnak építése szorgalmaztatik. — Végre, mit előbb kell vala említenünk, nem kis gondot ada itt és a vidéken, a pesti és két szomszéd városi, egymást követő vásárok idején és a tavasz megnyitakor a katonai öltönyöket szállító tiszteknek, mint szinte a kirendelő biztosoknak is annyi lovat és fuvarost állítani elő, hogy a szállítás akadály és hiány nélkül történhessen; mivel a telkes szántóvető, ki vásárról honn maradt, lovaival együtt tavaszi munkára sietett. — Mi is a kikelet újjászülő harmatos sugárit élvezendők, homokos kanaából ügygyel hajjal kiszabadulva, távol a pesti nyugtalan folyam rettegésétől, a vásári terhes kocsiától felvágott a kerékagyhoz hiven tapadó sárral gazdag, vagy kátyús utakon, agyrazó döcögésiniket a csevegő pacstírták hangicsálási közt ezennel folytatjuk, és vissza felé akarunk haladni. K. D.

Kassa, april fogytán: „Itt a polgárok egy csekély része (azaz a monopolisták) a törvény pártolja zsidók üldözésével teljességgel nem akarnak felhagyni: nem elégvén meg, t. i. azzal, hogy némely polgárok sürgetésére eziránt már a törvényhatóság is maga utján lépéseit megtette, megfélekedve arról is, hogy f. e. jan. az e tárgyban tett zavarok miatt a városi tanács által megdorgáltattak; most újra három vallásbeli három polgárt maguk közül választottak, kik esedező-leveleiket a felségének személyesen általadandók, e f. h. 15kén valósággal utnak is indultak Bécs felé, napidijaikat a polgárok közös, bizonyos haszonbérlemből eredő pénztárából a nagyobb rész tudta a megegyezése nélkül, veendő. — Koronás jó fejedelmünk 48dik születésnapja a főszentegyházban teljes díszszel megünnepeltvén, Richter Aloiz kir. tan. a jászai prépost 80 személyre adott lényes lakomát. Este pedig a társalkodási egyesület a helybeli kisdudvó-intézet részére egy sorsjátékkal a szeszektől diszes táncvizigalmat, mellyen azonban nem annyi vendég jelent meg, mennyit a ns cél elérése velünk előre méltán reméltete, a nyereségek száma 80at felülhaladt, egész bevéte tett 313 for. 50 kr. pengőben. A táncsterem izletesen és pompásan volt ékesítve, a kivilágítás nagyszerű a az egész elrendezése Keczer István ur, választmányi egyik fáradhatlan tag érdemlett becsületére vált. A társalkodási egyesület a nőgyesülettel köv. levélben tudatá e táncvizigalom tartását: „Mélt. grófnő elnök! Közelitvén fels. királyunk születésnapja, egyesületünk ez ünnepélyes napon alattvalói igaz tiszteletét a hódolatát bebizonyítandó egy ünnepélyes táncvizigalom adását rendelte, és pedig hogy ez örömuap fénye a jótékonyaság áldását sugározza, ezt úgy kívánja megtartatni, hogy a bál megnyitására szükséges minden költséget maga viselvén, a belépti árból eredendő egész összeg, a nemzetnek a népnevelés iránt nyilvánított czéljával üdvösen egybehangzó kisdudvó-intézet javára, mint alapított tőke fordítások. Melly megállapodásunk felől Méltóságodat a az egész t. cz. jótékony nőgyesületet, kiknek lelkes buzgalom és fáradhatlan szorgalmok által e hasznos következtetéseket igéző intézet alakult a kiknek kegyességök a részvétük-től annak gyarapodása jövőre is függ, ezennel minden tisztelettel értesítvén arra kérjük, hogy az e tárgyban Méltóságod a a tisztelt jótékony nőgyesület által az emberiség és közérdek előmozdításában bebizonyított fáradhatlan szorgalmok a törekvésökhöz képest, most is abban segédkezet nyujtani méltóztassanak, hogy ezen czélba vett vizigalom által, azon annyiszor említett intézet javá minél inkább elősegíttessék. Egyébiránt az e részben részükről is netalán teendő rendelkezések iránt Keczer István és Klotzko János urakat, mint az e tárgyban megbízott választmányi felügyelőket értesíteni méltóztassék. Becses kedvezéseikbe ajánlottak a a kassai társalkodási egyesület választmányá. Erre adott válasz ekép hangzik: „Mélt. és tettes választmány! F. évi martz. 7kén tartott helybeli társalkodási egyesület közgyűléséből hozzánk intézett becses levelöket mainap vettem, mellyre a vezér választmány nevében sietek a mtgos és is választmányának ezennel tudatni adni, melly rendkívüli örömuapra szolgált ezen értésünkre juttatott ns ajánlat, melly nyilvános tanuja, hogy egyesületünk közreható törekvésinek csekély eredményit nemcsak figyelő szemmel kísérik; de munkás részvétökhöz is pártolni a támogatni méltóztatnak. Haladó korunk jelszava: „egyesüljünk hála az ég urának, élesztő malasztjával hozzánk is hatott, midőn illy egyesülés által létesült társulatok hazánk külön részeiben olly erőt a munkásságot fejtenek ki, hogy minden igaz emberbarát szive legdúsabb eredmények reményivel vigasztaltatik, nem lehet egykedvüleg tekinteni a kassai társalkodási egyesület azon ns szándékát, mellyel az emberiség javára czélzó törekvésinkben segéd-kezet nyujtani a erőtlen fáradozásink gyümölcsit férfias szilárdaságukkal érlelni a állandókká tenni sziveskednek: míg olly parlag-mezőn állunk, hogy csak e város körében is felette sok vár reánk tennivaló a haladás ösvényén, korlátozott tehetségünk, a naponként utunkba emelkedő nehézségek közt csupán a növekedő részvét nyujthat elegendő erőt az olly kívánatos állandóságához. Vegyék tehát szives köszönetünket egy olly szép szándékból eredt ns áldozatért, mellyet szeretett királyunk születésnapján tisztelt nevével viselő helybeli kisdudvó-intézet javára az emberiség oltárán bemutatni szándékoznak, részünkről semmi sem fog elmulasztatni, mi ezen vizigalom fényét a a sz. czélunk örömdetes sikerét elő fogja mozdíthatni, ezen csupán egy ohajtásunk vagyón: ne fosszák meg egyesületünket azon szép reménytől, hogy az emberiség javára szentelt törekvésinkben osztozni a laudáló alkalommal hasonló munkás részvétökhöz is elősegíteni méltóztassanak. Kik egyébiránt jószívü indulatjukba a nagybecsü kedvezéseikbe ajánlván ma radunk Kassán april 7kén 1841 a mélt. és tettes választmányának alázatos szolgája gr. Forgács Mária, elnökne m. k. K. L.

Jelenkorunk mult két számaiban megjelent tolnamegyei czikk két pontja iránt köv. két rendü levél érkezett hozzánk t. Tolnamegye két alispánaitól: T. sze. készítő ur! A tolnai állapotokra nézve kegyed által szerkesztett „Jelenkor“ czi

műlapok 37dik és 38dik számaiban a valóság nem legőszintébb előterjesztésével kiadott közlemény ezen részére nézve „5) Tapasztaltván, hogy az eddig szokásban levő irott adókönyvecsekkel sok rendtelenség történik: ennek elhárítására meg a mult eszt. nov. közgyűlésen, az első alispán felhatalmaztatott: hogy a jobbágy-adóbul fizetett helybeli bötü- nem mondhatom könyvnyomóval 12 évre (1) szólandó adókönyvecskéket készítessen. Az alispán tehát a 25—30 ezer pár levél, néhány bötü- a csupa rovatbul álló könyvecskét darabonként a nép közt két ezüst garasával kiosztandót (a mezei naptár surü nyomásu 9 iv, még is 2 ezüst garas) kialkuszsa, a a bötünyomó a közgyűlés felhatalmazta hiteles személy alkuja által magát biztosítottak hiven, a kívánt példányokat hűségesen le is nyomatja. Gy. tb. azonban főmegyén Pestre, a ön, és társai költségén mintegy 25 ezer péld. lenyomat és 1 ezüst garasával árulja, és két szbiró illy áron töle több ezer példányt át is veszen. A verseny a közgyűlés elibe jövén, a a helybeli bötünyomó is a maga példányit egy ezüst garasra leszállítván, hogy ő e concurrentiánal ne veszítsen, Gy. tb. valamennyi példányai egy ezüst garasával, perse az adózó nép rovasára megvétetni rendeltettek! — mind magam iránt tartozó kötelesegből, mert leginkább én érdekeltem, mind pedig ezen koholmányokkal és a lenforgó kérdésbeli dologra nézve valólan kitételekkel teljes állítás megozafolása tekintetéből az e részben hozott két rendü megyei végzésnek hiteles aláírás alatti közlése mellett tisztelt Szerkesztő urat tudósítani sietek olly végből: hogy azokat a dologról balul értesült magyar közönséggel tudatni sziveskedjék; egyébként ugyanazon czikkben olvasható ferde irányu kitételeknek — részint azért, minthogy nyilvános lapokban vitákba bocsátkozni nem szoktam, a most sem akarok, részint pedig, mivel feleletre érdemeseknek nem tartom — czáfolásukba ez uttal nem bocsátkozom, — minden esetre pedig az említett közli becsületes nevének közléseért tiszt. Szerkesztő urat bizodalmasan megkérvén, tel. és tisztelettel vagyok a sa. Szegzárd máj. 15kén 1841. Döry Gábor s. k. Tolnamegyei első alispán. — A ns megyében több ízben az adózók, adójuk fölőseges kivétele miatt panaszokat nyujtottak. E panasz alkalmát onnan látom véleményem szerint eredni, hogy az adózók adóbeli könyvecskéikben a facultások, mellyektől adózni kötelesek, kiürva nincsenek, azért jónak vélném, ha a t. KK. és Rdek ezen példány szerint illy adóbeli könyvecskéket nyomtatnának, mellyeket az adózók megváltani kötelesek légyenek, ezen könyvecskékben mind azon facultások kitéve vannak, mellyektől az adózók adózni tartoznak; az adózók azonnal állatálthatják, hogy miről irattak össze, mitől adóznak, ezen könyvecskének ára 6 kr. pengő, a 12 eszt. használható; ha tehát a t. KK. és Rdek elfogadni méltóztatnak, egyformaság tekintetéből szükségesnek vélném, hogy e megyében közhirre tetessék, miszerint jövőre nézve minden adózó illy könyvecskét váltani tartozik, a jbeli birák pedig előleg megszeressék, a egyszerűsmind a jegyzők köteleztessenek, hogy a facultások szerint róják jövőre mindegyik adózó könyvecskéjébe adóját. A könyvecskék megszerzése iránt pedig a járásbeli főszbiró urakat megkérjék, kik illy példányokat Szegzárdon a nyomtató intézetnél, hol előleg azok kinyomatása is elrendeltetik, megszeressék. Szegzárdon dec. 2-án 1840. Daróczy János m. k. főszbiró. — T. ns Tolna vmegyének 1840. nov. 23. és t. napjain Szegzárdon folytatva tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből. 3338. Daróczy János főszbiró ur egy a megyei könyvnyomtató által, egyéb ns megyék példájára készített, a 12 évre szolgáló adóbeli könyvecskét, mellyből minden adózó az illető helység előljárósága által mindennemű adójának történt bejegyeztetése után adóbeli illetőségét meg tudhatni, hasznavehetősege tekintetéből a KK. és RR. által leendő megtekintése végett benyujtá, ebeli javaslata Daróczy János főszbiró urnak elfogadtatott, mert átlátták a t. KK. és Rdek, hogy ez által rend és egyformaság eszközölhetetik, meghagyatik tehát a járásbeli főszbiró uraknak, hogy járasaik helysegeiben az előljáróknak, az érdeklött könyvecskék megszerzését az egyes adózók számára, köteleseggül tegyék, azok kinyomatását a könyvnyomtatónál megrendelvén. — 1841-dik mart. 30. tartott közgyűlési jegyzőkönyvből 135. Perger Sándor megyebeli könyvnyomtató a végett folyamodik: hogy a mult évi dec. 23ik a köv. napjain tartott közgyűlés 3338ik száma alatt költ végzése következtében az adózók számára elkészített adó könyvecskék némely helysegek részéről el nem fogadtatván, sőt némelyek illyeseket Pestről oleszobban szerzetvén meg, több példány nála maradt a ez által megkárosítottat legyen, ajánlván azonban, hogy ő is azon áron, t. i. 3 pgő krért a hátralevőket átadni kész, melly is méltó tekintetbe vétetvén, jelesen pedig, hogy a ns megyének ebeli határozata következtében készületek legyen el azon könyvecskék, a KK. és Rdek magokat köteleseknek látták a folyamodónak kármentesítésére azt végezni, hogy mint az eddig megállapítottat áron kiosztott könyvecskéket a helysegek megtartani, úgy a még hátralevő példányokat az illető helysegek még is a már csak önként leszállított, t. i. 3 pengő kr. árért elfogadni kötelesek legyének, ebeli eljárásra az illető főszbiró urak megbízatván. — 1841iki mart. 31ki közgyűlés jegyzőkönyvéből. 143. Gyimóthy Simon tb. ur a végett folyamodván, mikép ő az adózó nép kimélese tekintetéből ön költségén Pesten 25 ezer darab adó könyvecskét nyomtatott, a le is hozott legyen, egyszerűsmind azoknak megrendelő eladásuk végett könyörge, darabkénti árát a gyűlés színe előtt szóval tett jelentésében, hét krajczárra v. pénzben határozván, mellynek is érdeme méltányos tekintetbe vétetvén, főkép a ns megyének e tárgy felett m. évi végzése a f. eszt. 135ik szám alatti határozata menten és épségben tartása okáért, abban egyeztek meg a t. KK. és Rdek: hogy Perger Sándor könyvnyomtatónál még meglévő 13 ezer darab adó könyvecske, a honi pénztár költségén darabját három pgő kjával számlálván vétessék meg, a előleg fizetessék is ki, következőleg a folyamodó urnak szabad ár engedtetett ön költségén és fáradságán Pestről lehozott könyvecskéi eladására, nemkülönbön a megyebeli adózóknak is szabadságokban leend attól, kitől tetszik, az ajánlott áron ebeli könyvecskét megszerezni. — Kiadta Szévald Möricz aljegyző. — Második levél pedig ez: Kétségtelen ugyan előttem — mert azt egyébként a közvélemény is kérdésen tul helyzi — hogy polgári életünk, a korszerű fejlődésünk egyik főbb rugója, tisztli eljárásunknak pedig legjelesb ellenörje a nyilvánosság; de tudom más részről azt is, hogy az csak úgy malasztteljes, ha velő a feddhetlen tiszta igazság párosulva, ennek lobogóját tünteti elő a mellette minden gúny, rágalom és hazudság nélkülözöttetik. Nem czéлом ugyan a Jelenkor 38ik száma alatt megjelent, a a mult tolnamegyei gyűlések folyamatt tárgya-zó szegzárdi czikk taglalásába általában ereszkedni, miután még is ott ezeket is olvashatni „Megyénk“ fővárosa nagy szükségét érzi egy igazi casinonak, mert ennek hiányában, vagy tán a tisztább szellemibb élvezethezi szokatlanság miatt, némely tisztviselő urak nagyon elkártyásodtak. Én csodálkozom, miként képes valaki 6 órakor reggel a játékasztaltól felkelni, és d. e. 9 órától d. u. 2—3 óráig a közgyűlés fontos ügyeit éber figyelemmel kísérni, vagy törvényszékek alkalmikor, egyik napon úgy mint másikon Fortuna asztalától egyenesen The-miséhez ülni, ott az időtolvaj, a pénz a marhatolvaj felett itéletet tartandó imez utolsó szavak értelménél fogva, a a becsület jele által felhiva, mellyel t. i. magannak és az igazságnak tartozom, mint a megyei büntető törvényszék rendes elnöke kénytelen vagyok nyilt homlokmal következő rövid czáfolattal fellépni: mikép saját személyem az elkártyásodtak sorozatába, ha valaki a becsületes-ség és igazság mezején szót emelni akar, senki által legtávolabbrul sem helyez-

tethetvén, valamint ugyan ezt a büntető törvényszéki táblabírák és ahoz tartozó nagyobb számú egyéb egyedek nevében is általjában nyilványítom; úgy hazudság és rágalom: hogy szokásuk többeknek Fortuna asztalától Themishez (a' büntető törvényszék' táblájához) ülni, ott az időtölvaj a' pénz- 's marhatolvaj felett ítéletet tartandók! — Az igazság köpönyeget, burkot nem kíván 's annak mindig leplettlenül kell állani; azért hogy az illy rágalomkóvácsnak fülébe lehesen sügni, jellemtelen e' részbeni vonásinak jövendőrei nélkülözését, 's önmaga általi tulajdon megrovatását, de tudhassuk egyszersmind azt is, ki az: ki a' nyilványosság öltönye alatt mások becsületében, csak úgy általjában rakonciztatlanul gázol, a' t. Szerkesztőséget a' kérdésbeni czikk' írója nevének felfödözésére megkeresőleg felszólítani ez uttal el nem mulaszthatom, 's többnyire 's a' t. Kész köteles szolgálja Forster Benedek, Tolnamegye' 2ik alispánja. *)

Spanyolország.

(Espantero egyedüli kormányzó.) Madrid, maj. Sikán: A' mai cortesülésben 153 szóval 136 ellen egyedüli kormányzó kineveztetése határozatván, 2ik szavazáskor Espantero 179, Arguelles pedig 103 szót kapott, 's így Espantero egyedüli kormányzóvá kiáltatott ki. —

Franciaország.

(Napoleon halálának emléknapja. Elegy.) Paris, maj. 7ikén: „A' rokantak palotájában fényes szertartással ment véghez Napoleon halálának emlékünnepe a' gyásztiszteltetés; pairek 's követek közül is sokan jelentek meg, a' ministerek résziről azonban csupán az egy Duperré volt látható. Mise után nagyszámu tömeg sereglett a' Vendome-oszlophoz 's koszorukat rakott le ott, miket a' császár koporsajára tilos volt letenni. Moncey tábornagy a' Cherbourg város által ajándékozott arany koronát a' császár koporsajára tevő teljes diszszel kalapja és kardja mellé. — Darmés pörében 20ikán kezdik meg a' törvénykezést. — Laffarge asz. pöre a' gyémántrablás ügyében auguszt első csütörtökén fog megnyitni. — A' parisi gróft az érsek keresztel meg, keresztapa a' király maga volt. Az ünnepély a' belga kir. pár, Würtemberg Sándor hg és Mecklenburg-Schwerin ngnő jelenlétében ment véghez. A' kir. család igen nagy elővigyázattal kocsizott a' templomba, 's egészen más uton, mint a' nép hivé, minélfogvást utjában embert is alig láthatott. Az ajtónál beszéddel üdvözlé az érsek a' királyt; a' kis kereszteltetendőt azonban csak hgnek 's nem koronaörökösnek czimezé. Az érseket 3 francia bibornok környezé. Délután a' városhatósági küldöttség átadá a' díszkardot a' parisi grófnak, 's a' még alig 3 éves gyermek többször legnagyobb örömmel ismétlé e' szót: „Merci!“ — A' Charivari épen nem esodálja, hogy Franciaország olly süllyedt tekintettel bir Európában, miután a' haza ótalmára szánt kardot 3 éves gyermeknek adják kezébe. — Magányos levelek szerint Algirban az arabokkali öcszeütközésben egyik hg sebet kapott. — Egy francia hajókapitány azon hirt hozá, hogy a' chinai császár az előleges békepontokat nem hagyá helyben, 's így a' viszály Anglia és a' mennyei birodalom közt hihetőleg ismét meg fog ujulni. — A' követkamrában a' költségvetés egyes részleteit vitatják. —

Törökország.

Az Allg. Zeit. egy levelet közöl Belgrádból apr. 27kéről, mely szerint Törökországgal minden közlekedés megszakadt. A' konstantinápolyi posta 14 's 21kéről nem érkezett meg; a' tatár, kinek a' leveleket előmozdítani kelle, a' nagyterjedelmű Magyar-'s Erdélyországnak egy határpontján sem mutatkozott 's így igen valószínű, hogy a' lázadók kezeibe került. Az európai posta is, mely april. 14kén Bécsből elindult és Zimont 19kén elhagyta, Nissán tul az uton fel lön tartóztatva, 's hihetőleg ugyanezen sors érte az apr. 21ki bécsi postát is, jóllehet Zimontban gond volt rá, hogy ahoz néhány ausztriai katonatiszt adassék kíséretül. — Azon kevés, mit itt (Belgrádban) az uj eseményekről tudhatni, kétes közleményeken alapszik. Hir szerint egész éjszak: u. m. Albánia, Macedónia, sőt Rumélia is, továbbá Bolgárország egyes vidékei fegyvert ragadtak a' török basák ellen 's mindenütt legnagyobb forrongás uralkodik. Ez a' rajáhnak (a' porta keresztjén alattvalóinak) zendülete a' kormányhatóság ellen, miben a' keresztjén és mohammedi elem külön szakadt 's két ellenkező tábor képez, 's így nincs kétség, kit kelljen ellenségnek 's kit barátának nevezni. A' zendület tökéletesen létegesítettnek látszik 's ez, bár nem minden helyen tört-ki nyilványosan, az európai Törökországnak nagy 's tetemes részén van el ágozva; mindazáltal még is nagyitják talán a' dolgot azok, kik e' zendületet a' thessáliai 's livádiai mozgalmakkal öszszeköttetésben lenni állítják. Hogy a' keresztjén papok e' tárgyban nagy szerepet játszanak, bizonyos. A' fölkelésnek 12. apostola járja végig a' tartományt, 's mindenkít a' félhold leküzdésére 's a' kereszt dicsőítésére szólít fel, 's mondja, hogy itt az idő, mellyben a' gyűlöletes török igát lerázhatni. E' küldöttek egyike — neve Kepa — a' legközelebb mult napokban itt jelen volt 's hírszerint több itteni európai consullal érkezett, olly szándékbul, hogy őket a' rajáhn pártolására bírassa; azonban mindegyik consul elutasítá őt. Millyizgást okoztak ez események a' szerbeknél, könnyű elgondolni; mindenki a' porta vagy Oroszország ellen vagy mellett nyilatkozik. Így a' legfuresább nyilatkozásokat hallhatni Ausztria és Anglia, Franciaország és Prussiáról; némelylyek gúnyiratokban öntik - ki lázas érzelmiket. Így többek közt nemrég éjjel az orosz követségi szállás kapujára egy iromány ragasztaték, 's a' város több részén elterjeszteték, mellyben az orosz politika a' legsötétebb színekkel, mint önzőnek, 's bár lassan de borzasztó 's mindenre nézve veszélyes következetességgel cselekvőnek, festetik. 'S még is az elégületlen pártok általányosan mind itt mind a' távolabb tartományokban épen Ruszsiától várnak segélyt 's ótalmat. — Mi a' szerb-bolgár határon történik, az hitelesebbnek látszik. Musztafa nissai basa mindjárt a' zavarok kezdetén igen barátságos levelet

intézett Mihály hghez, mellyben neki jelentést tesz az érintett esetekről 's a' herceget a' porta részire igyekszik megnyerni; azután a' fellázadt rajáhnra néhány ezer albánait küldé, kik példátlan dühösséggel pusztítják az egész bolgár határt, Alexenicze és Precopia már a' lángoknak juta martalekul. A' szerencsétlen lakosok közül csak kevésnek sikerült, mindentől megfosztatva, sebesült v. csonkított testtel a' szerb határra menekedni, hol a' figyelő csapatoktól emberileg fogadtatván, a' további üldöztetések ellen védednek. — Belgrád apr. 29. Épen most érkezett hivatalos jelentés, hogy Musztafa nissai basa, miután 1200 albániai katonával erejét szaporítá, a' lázadók táborát Kamenitz és Matievatz közt megtámadta 's elszülyesztette; a' lázadók a' szerb határok felé futamodtak. —

China.

A' febr. 12keig terjedő utolsó tudósítások Chinából nem kielégítőek. Jan. 27kén Elliot kap. az angol kereskedés másod-felügyelője, a' francia alügyviselő és több polgári és hadi tisztviselő kíséretében partra szállván érkezett Keschen chinai biztossal, ki az európaiakat igen udvariasan fogadta. A' viszonos előterjesztések után Keschen az idegeneket megvendéglette, mi után az angol meghatalmazott, kíséretesül ismét hajóra ült. Jan. 30kán Elliot kap. kibocsátott körlevelében kielégítőnek nyilványítá az alkudozások folyamát, de megjegyze, hogy a' jelen körülmények közt a' britt alattvalóknak nem tanácsolja a' Cantonba menetelt. Febr. 1jén a' másod-felügyelő és meghatalmazott egy közös hirdetvényt bocsátának Hongkong sziget lakosihoz, tudatván velök, hogy a' sziget Anglia királynéjának birtokává lett 's a' lakosok ezentul ő britt felsége alattvalói. Egyszersmind megígértetett, hogy a' chinai vallás és szokások tiszteletben fognak tartatni 's védedni a' személyes és vagyonbátorság. Másik hirdetvényében (febr. 9.) nyilványítá Elliot, hogy míg ő britt föls. másképp határozand, a' britt kereskedés eddigi főfelügyelője fogja kormányzani a' szigetet. De már febr. 7kén azon hir szárnyala Cantonbul, hogy Keschen viseletében ingadoz 's nem hajló az elfogadott kötelezéseket teljesíteni. Egy levél Macaobul febr. 11kéről Cantonban uj hadi készületeket emlit; az is mondatik, hogy egy uj biztos van Pekingből utban, Keschent felváltandó. A' kereskedés illy körülmények közt folytonos pangásban van 's a' helyett, hogy annak apr. 2kára szerződés szerint kitűzött megújítását hinnék, Macaoban mindenki bizonyosnak tartá, hogy ismét hadi munkához fognak nyulni. —

Külföldi elegyhír.

Uj-orleansi lapok szerint egy 20 álgyuval ellátott 's 8000 főnyi erős mexicoi hadsereg gyült össze martz. 15kén Mier és Camargoban és szándéka legközelebb a' pártütött Texasba rontani. Arista a' seregnek fő, Canales pedig alvezére. E' csapatok öszpontosítására az eumanches-indiánok állítólagos megtámadtatása szolgált örvül. A' megrohanás egy kerülő uton éjszak felé Austin városra vala intézve. F. évi jan. 1je óta 30 hajó, 520 fejjér bevándorlással és 109 négerrabszolgával érkezett Galvestonba. Tampico, mexicoi tartományban, kitörendő zendülés előjelei mutatkoztak. — Londonban Waldegrave Eduárd gróft és Duff William kapitányt — egy rendőrtiszten elkövetelt méltatlanság miatt — a' Queens-bench-törvényszék 6 hónapi börtönrre ítélte; ezenkívül az első tartozik 500, 's a' másik 20 font sterling pénzbírságot fizetni. — Carlos sorsa, ki miatt a' bécsi udvar is annyiszor közbenjárult, most enyhítő módon van eldöntve. A' trónkövetelő nem mond ugyan állítólagos jogairól egyenesen le 's úgy látszik, illy lépést az ausztriai kormány sem támogatott: még is, hírszerint, némi biztosítékok vannak megállapítva 's imigy a' francia kormány a' királyi fogoly szabadon bocsáttatását most megígérte. D. Carlos hihetőleg jövendő lakhelyét az ausztriai tartományokban fogja választani. — Portugália déli tartományban még folyvást harania-csapatok garázdálkodnak, kik magokat miguelistáknak nevezgetik. — Damaskusban a' keresztjéneknek még folyvást fizetniök kell az egyiptusi kormánytól rájuk rótt adókat, jóllehet a' gulhanei hattisherif következtiben azok megszüntetendők valának. Damaskusban van 5795 gör. katolikus, 20 templom-, 6 zárda-, 31 barát- és 7 világi pappal; 1043 kath. szyriai, 8 templom 's 7 világi pappal; 1076 római szertartásu szyriai és görög, 5 templ., 1 kápolna, 10 zárdaival, 50 szerzetessel; összesen tehát 7914 katolikus lakos, 31 templom, 2 kápolna, 16 zárda, 88 szerzetes és 34 világi-pappal. — Lonovics, csanádi püspök maj. 5kén indult el Romából, utját Nápolynak veszi. Küldetéséről annyi hallatszik, hogy a' magyarországi vegyes hasznosságok fölötti tanácskozások a' romai pápával bevégezvük 's hogy az egyezkedés Bécsbe küldetett helybenhagyás végett. — April 29kén Bécsben ő felsége az ausztriai ugynevezett nemzeti-bank-épületébe ment, szemügyre vendéseül a' banknoták nyomtatására ugyan itt felállított angol gözsajtóknak. E' gözgépek meglepő hatása ő felségét 's kíséretét igen kielégíté. Az öszszes gép készületi költségei egy pár száz ezer forintra terjednek ugyan, de a' banknak ebből a' munka gyorsabbsága mellett még azon felszámíthatlan haszna leend, hogy meg nem ismérhető hamis v. ál-banknotákat készíteni ezentul ugyszólván lehetetlenség, mivel az aczél-nyomatok siderographiai kezelése is együtt történik. Az ezen módszerint készített uj banknoták f. évi juliushban jönnek forgásba. — April 30kán Svédországban a' nemesi és papirend a' kabinetü pénztárban létező hiányt pótolni határozta; a' polgári és paraszterend pedig ellenkező értelmű határozatot hozott. Alkotványilag most mind a' négy Rendből számosb tagu választmány fog e' két ellenkező határozat fölött szavazni. — Mivel a' cserkeszek különösen az ellenség haditiszteit veszik célba, tehát a' legközelebbi táborozáskor az egyenruhára nézve az oroszok résziről némi átalakulás történik, azaz: a' katonatisztek nem a' köztvéteket, hanem az egész hadsereg a' katonatisztek egyenruháját viselendi.

Gabonáar: Majus 21kén Tiszta buza: 174 160 148; — Kétszeres: 128 120 108; — Rozs: 114 110 105; — Árpa: 95 90 86; — Köles: — Zab: 76 70 65 —; Kukuricza: 110 105 94. Szabad kir. Pest városában.

*) Midőn így 's illy érdemes férfiak által világozittatik föl vagy czáfoltatik meg az adó-könyvecske — 's illetőleg a' nagyobb számuakra nézve az elkártyásodási tárgy, hiedelmünk szerint legtanácsosab a' czikk írója nevére ismeretlenül hagyni. A szerk: